

ת"פ 15902/09/18 - מדינת ישראל נגד אמג'ד אשקר, סטפן ראשד

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 15902-09-18 מדינת ישראל נ' אשקר ואח'

בפני כבוד השופטת דנה כהן-לקח
מאשימה מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד אסף קליין (מח"ש)
נגד
נאשמים 1. אמג'ד אשקר ע"י ב"כ עו"ד מוחמד רחאל
2. סטפן ראשד ע"י ב"כ עו"ד נדב גדליהו
בקשה לפי סעיף 108

החלטה

1. כנגד הנאשם 1 (להלן גם: הנאשם) הוגש כתב-אישום המחזיק חלק כללי וחמישה אישומים. במסגרת כתב-האישום, מיוחסות לנאשם מספר עבירות שוד על ניגזרותיה השונות לפי סעיף 402 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או: החוק), וכן מספר עבירות של שימוש לרעה בכוח המשרה לפי סעיף 280(1) לחוק הנ"ל. לפי הנטען, העבירות בוצעו בעת שהנאשם שירת במשטרת ישראל כשוטר מג"ב, בעודו לבוש במדי משטרה של משמר הגבול, ובחלק המקרים תוך נשיאת נשק. לפי המיוחס בכתב-האישום, הנאשם הורה למתלוננים שנהגו או נסעו ברכבים לעצור בצד הדרך ללא סיבה או חשד, וזאת כדי לבצע חיפוש במטלטלי המתלוננים וברכביהם, תוך גניבת כסף ורכוש בעת החיפוש.
- ב"כ הנאשם הודיע כי הוא אינו חולק על עובדות כתב-האישום, אולם כופר בסעיפי העבירות שיוחסו למרשו. עוד טען הסנגור כי בכוונתו לטעון לאכיפה בררנית. לב הטענה בהקשר זה היא כי בנסיבות דומות למקרה דנן, לובשי מדים אחרים הועמדו לדין בעבירות קלות מעבירת השוד.
2. על רקע זה, הגיש הסנגור בקשה לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982. במסגרת הבקשה, הפנה הסנגור לשני מקרים שלטענתו דומים בנסיבותיהם למקרה דנן, וטען כי באותם מקרים המאשימה העמידה לדין את הנאשמים בעבירות קלות מאלה אשר יוחסו לנאשם שלפניי. בהתחשב בכך, במסגרת הבקשה המקורית עתר הסנגור לקבל את: "כל כתבי האישום שהוגשו בנסיבות דומות לענייניו של המבקש הן במערכת האזרחית [כולל מח"ש] והן במערכת הצבאית", וכן את הנוהל שמתייחס להעמדה לדין בעבירות שוד כאשר מדובר במי שהוא לובש מדים.

בדיון לפניי תיקן הסנגור את בקשתו, ותחם את היקפה כדלקמן: ראשית, לאחר שב"כ המאשימה הצהיר לפרוטוקול כי אין בנמצא נוהל מן הסוג לו עתר הסנגור, ויתר הסנגור על בקשתו בעניין האמור. שנית, לאחר שב"כ המאשימה ציין כי הפרקליטות הצבאית מהווה גוף נפרד מהמאשימה בתיק זה, חזר בו הסנגור מהבקשה לעניין הפרקליטות הצבאית (במאמר מוסגר אעיר כי ממילא הפרקליטות הצבאית לא צורפה כצד לבקשה לפי סעיף 108, מה

גם שהדין הצבאי אינו זהה לדין הנוהג במערכת האזרחית). בהמשך לכך, ציין הסנגור כי הוא מפנה את בקשתו כלפי מח"ש בלבד. שלישית, הסנגור הבהיר כי הוא מבקש לקבלת לעיונו את כל כתבי-האישום שהוגשו על-ידי מח"ש ב- 10 השנים האחרונות בעבירה של תקיפה לשם גניבה לפי סעיף 381 לחוק העונשין ו/או בעבירה של דרישת נכס באיומים לפי סעיף 404 לחוק העונשין. הסנגור הסכים שכתבי-האישום ימסרו לאחר השחרת פרטי זיהוי מחמת הגנת הפרטיות. ב"כ הנאשם 2 הצטרף בהסכמה לבקשה בהיקפה האמור.

3. מנגד, ב"כ המאשימה התנגד לבקשה. לטענתו, בשני המקרים אליהם הפנה הסנגור, הנאשמים הועמדו לדין מלכתחילה בעבירות שוד, ורק במסגרת הסדר-טיעון תוקן כתב-האישום ולנאשמים יוחסו עבירות קלות יותר. לגישת ב"כ המאשימה, אין באותם שני מקרים כדי ללמד, ולו באופן לכאורי, על אכיפה בררנית, אלא דווקא להפך - אותם מקרים מצביעים על כך שהמאשימה נוקטת במדיניות שווה, ומעמידה לדין בעבירת שוד כאשר מגיעים לפתחה מעשים דומים למעשים המיוחסים לנאשם. ב"כ המאשימה הוסיף והפנה בתגובתו למקרים נוספים שאיתר במאגרים המשפטיים, בהם הועמדו לדין לובשי מדים בעבירת שוד, על ניגזרותיה השונות. בהתחשב בכל אלה, טען ב"כ המאשימה כי הסנגור לא הרים את הנטל הראשוני ולא הניח תשתית ראיתית כי ננקטה נגד מרשו אכיפה בררנית. בנסיבות אלה, נטען כי עומדת למאשימה חזקת התקינות המנהלית ואין מקום להיעתר לבקשה.

במהלך הדיון לפניי וגם לאחריו, ערך ב"כ המאשימה לבקשתי בירור עובדתי האם ואיזה מידע ניתן לאתר במח"ש לגבי כתבי-אישום מן העבר, וזאת בשים לב למתכונת המתוקנת של בקשת ההגנה לפי סעיף 108. מן הבירור שנערך עלו הנתונים הבאים:

ראשית, ההזנה למערכת הממוחשבת של סעיפי העבירות שיוחסו לנאשמים במסגרת כתבי-אישום שהוגשו בעבר על-ידי מח"ש, מתבצעת באופן חלקי ולא בהכרח מדויק. ניתן לחפש במערכת הממוחשבת של מח"ש מידע לפי סעיפי עבירה, אולם לא מדובר במידע מלא. חיפוש שנערך במערכת הממוחשבת האמורה לאחר הדיון לפניי, העלה כי לא נמצא במסגרתה רישום ממוחשב אודות כתב-אישום כלשהו שהגישה מח"ש, במסגרתו יוחסה לנאשם עבירה של תקיפה לשם גניבה, או עבירה של דרישת נכס באיומים, או שתי העבירות יחדיו. הבדיקה במערכת הממוחשבת נעשתה לגבי תקופה של 10 שנים לאחור, ואף למעלה מכך.

שנית, במח"ש מתבצע רישום ידני של כתבי-אישום שהוגשו לאורך השנים, ושל סוג העבירות (להבדיל מסעיפי העבירות) שיוחסו לנאשמים. קיימים פערי מידע בין המערכת הממוחשבת לבין הרישום הידני, כאשר האחרון אמין יותר (אף שגם לגביו לא ניתן להתחייב על דיוק מלא). ניתן לבצע בדיקה ברישום הידני של הנתונים להם עותר הסנגור, אולם הדבר יצריך הקצאת כוח-אדם על-מנת לקרוא דף-דף, לבדוק האם קיים רישום אודות כתבי-אישום מן העבר במסגרתם יוחסו עבירות של תקיפה לשם גניבה ו/או דרישת נכס באיומים, ואם כן - לאתר את כתבי-האישום באותם מקרים, ולהשחיר פרטי זיהוי טרם מסירתם לעיון הסנגור. מבחינת היקף הרישום הידני - נמסר כי מדובר בשתי מחברות A4 (כ- 100 דף למחברת, כאשר אחת מלאה והשנייה מלאה בחציה) המכילות פירוט על סוג העבירה (ללא סעיף עבירה), כך שיש לעבור על 150 דפים ולבדוק שורה-שורה, עם בדיקה כפולה למניעת טעויות. הזמן המוערך לביצוע המלאכה לגבי תקופה של 10 שנים לאחור, הוא שניים עד שלושה ימי עבודה. ככל שתהיינה תוצאות רלוונטיות, נמסר כי סיכוי גבוה ביותר שכתב-האישום סרוק במערכת (במצב כזה, יש להשחיר פרטי זיהוי בכתב-האישום טרם מסירתם). ב"כ המאשימה שב והדגיש כי המאשימה מתנגדת לבקשה לפי סעיף 108, שכן הסנגור לא הרים את הנטל הראשוני הנדרש לכך.

4. שקלתי את טענות הצדדים. טענת המאשימה לפיה ב"כ הנאשם לא הציג תשתית לכאורית לטענה של אכיפה סלקטיבית, אינה מופרכת. כפי שצוין לעיל, שני המקרים האחרים אליהם הפנה הסנגור בטיעונו, הם מקרים בהם מלכתחילה הנאשמים הועמדו לדין בעבירות שוד, ורק במסגרת הסדר טיעון תוקנו כתבי-האישום ויוחסו לנאשמים באותם מקרים עבירות קלות יותר. ברי כי אין בתיקון כתב-אישום במסגרת הסדר טיעון (אשר יכול לנבוע מקשיים ראייתיים או משיקולים אחרים) כדי להצביע על מדיניות העמדה לדין שונה מזו שהופעלה בעניינו של הנאשם. מאחר שהסנגור לא הצביע על כל אינדיקציה אחרת לטענת האכיפה הבררנית, יתכן שדי היה בכך כדי לדחות את הבקשה שלפניי. כך, שכן על המבקש צו לפי סעיף 108 מוטל הנטל להציג תשתית ראשונית לכאורית המבססת את טענתו, ומצדיקה להעמיד לעינו את החומר המבוקש. כבר נפסק כי אין מקום לדרישה מכבידה יתר על המידה מן המבקש, אך נדרשת הנחת תשתית שאינה סתמית וספקולטיבית. בהעדר תשתית, ולו בסיסית, לטענה של הפלייה פסולה או אכיפה בררנית, עלול להתקיים שטף של בקשות למידע סטטיסטי, באופן שנמצא עצמנו עוסקים במקום בבירור ההליך הפלילי לגופו, בחיפוש מתמיד אחר נתונים מספריים והשוואה לתיקים אחרים במעין מסע-דיג בלתי פוסק. אוסיף כי הסנגור לא הציג לפניי הסבר ברור מדוע אין ביכולתו לאתר בעצמו ראיות לצורך ביסוס טענה לאכיפה בררנית, ולו במישור הלכאורי, וזאת באמצעות חיפוש במאגרי מידע של פסיקה.

יחד עם זאת, במקרה דנן ההגנה אינה חולקת על עובדות כתב-האישום, והטענה שעניינה אכיפה סלקטיבית היא אחת מטענות ההגנה הבודדות השנויות במחלוקת. סוג המעשים אליהם מתייחסת הבקשה, אינו מן השכיחים כאשר מדובר בלובשי מדים. כמו כן, יש להביא בחשבון את הקושי האינהרנטי לפנינו ניצבת ההגנה בהנחת תשתית ראייתית לכאורית לטענה של הפליה פסולה לצורך קבלת נתונים, שכן המידע בכללותו נמצא בידי המאשימה. כך בוודאי לגבי כתבי-אישום שהם עצמם אינם מפורסמים במאגרים המשפטיים. אוסיף כי המידע לו עותר הסנגור בבקשתו המתוקנת, אמור להיות נגיש באופן יחסי, שכן עניינו בכתבי-אישום שהוגשו בגין אחת משתי עבירות ספציפיות או שתיהן יחדיו, כאשר לא מתבקשת בדיקה פרטנית לפי מהות או תוכן. העובדה שמח"ש משיקוליה שלה מנהלת רשימות ידניות לגבי כתבי-אישום שהיא מגישה (במקום רישומים ממוחשבים מלאים ואמינים) באופן המקשה על שליפת נתונים מן הסוג המבוקש לפניי באמצעות לחיצת כפתור, אינה צריכה להוביל לדחיית הבקשה רק בשל כך שיהיה על מח"ש להשקיע מאמץ לצורך החיפוש ברישום הידני. בהתחשב בכל אלה, אינני רואה לחסום כליל את בקשתו של הסנגור לקבלת מידע. גבולותיה של הבקשה (במובן זה שספק אם הונחה תשתית לכאורית מספקת לביסוס ראשוני של טענת אכיפה בררנית), תהווה שיקול במסגרת קביעת היקף המידע שאחייב את המאשימה במסירתו.

5. באיזון בין מכלול השיקולים עליהם עמדתי לעיל, אינני רואה להורות למאשימה לבדוק את הרישום הידני לגבי תקופה של 10 השנים האחרונות כמבוקש על-ידי הסנגור. מדובר בתקופת זמן ארוכה יתר על המידה, בשים לב לגבוליותה הניכרת של הבקשה שלפניי מחד גיסא, ובשים לב למשאבי כוח-האדם הנדרשים לצורך איתור המידע במח"ש מאידך גיסא. בנסיבות העניין, אני סבורה כי פרק-זמן של 3 השנים האחרונות הוא האיזון הראוי והמידתי (השוו בעניין זה: ע"מ 2398/08 מדינת ישראל נ' סגל (19.6.2011), שם היה מדובר בבקשה שהוגשה במסלול לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998. מאוחר יותר, נפסק בע"מ 2668/15 מדינת ישראל נ' וייס (18.11.2015) כי המסגרת הדיונית המתאימה לבקשת מסמכים לצורך ביסוס אפשרי של טענת אכיפה בררנית בהליך הפלילי, היא בקשה לפי סעיף 108. בעניין האחרון ראו גם: בש"פ 2447/16 פלוני נ' מדינת ישראל (10.8.2016), פס' 25 ואילך).

6. אשר על כן, הבקשה מתקבלת באופן חלקי. המאשימה תבדוק את הרישום הידני ועל-בסיסו תעביר לעיון שני הסנגורים העתק של כתבי-אישום שהוגשו על-ידי מח"ש, אם הוגשו, ב- 3 השנים האחרונות בעבירות של תקיפה לשם גניבה ו/או דרישת נכס באיומים, תוך השחרת פרטי זיהוי. יש לעשות מאמץ לבצע זאת טרם מועד הדיון הקבוע בתיק

ליום 16.6.2019. אם וככל שנוכח חג השבועות ופרק-הזמן הקצר יחסית שנותר עד הדיון, יידרש למאשימה זמן נוסף, תגיש המאשימה בקשת אורכה מבעוד מועד והיא תישקל בהתאם.

בהתאם להסכמת הצדדים כמפורט בפרוטוקול הדיון האחרון, ההחלטה ניתנת בהעדר הצדדים.

המזכירות תמציא לב"כ הצדדים בדחיפות.

ניתנה היום, ג' סיוון תשע"ט, 06 יוני 2019, בהעדר הצדדים.